

עין משפט
נר מצוה

ע:

ר"ן

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

(א) לקמן ע"ג: מוטות מ"ז.
(ב) ע"ג: מוטות מוטות מ"ז.
(ג) ד"ה מוטות, (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל).

הנהגות הב"ח

(א) גמ' ואימא חז"ל:
(ב) שם מיהא מילתא:
(ג) שם מיהא מילתא:
(ד) שם מיהא מילתא:
(ה) שם מיהא מילתא:
(ו) שם מיהא מילתא:
(ז) שם מיהא מילתא:
(ח) שם מיהא מילתא:
(ט) שם מיהא מילתא:
(י) שם מיהא מילתא:
(יא) שם מיהא מילתא:
(יב) שם מיהא מילתא:
(יג) שם מיהא מילתא:
(יד) שם מיהא מילתא:
(טו) שם מיהא מילתא:
(טז) שם מיהא מילתא:
(יז) שם מיהא מילתא:
(יח) שם מיהא מילתא:
(יט) שם מיהא מילתא:
(כ) שם מיהא מילתא:
(כא) שם מיהא מילתא:
(כב) שם מיהא מילתא:
(כג) שם מיהא מילתא:
(כד) שם מיהא מילתא:
(כה) שם מיהא מילתא:
(כו) שם מיהא מילתא:
(כז) שם מיהא מילתא:
(כח) שם מיהא מילתא:
(כט) שם מיהא מילתא:
(ל) שם מיהא מילתא:

מוסף רש"י

שלא נראו לארס.
שנראה תחת הארס ולא
שעמ וזאת שחבר הארס
למדיה, אבל נדרים
שנראו, שחבר תחת
הארס והפך וזאת שחבר
קר שחבר הארס, זו לא
מלי מיהא אלא למדיה
עד שחברת ארסיה ובעלה
שחברת נדרים ורמיה:
בשעה שבגדוהיה בית
אביה נפקא, דלן וזמן
שהיה נעוריה שחבר
אביה, ולמה לי לאקושי
ההיא נדרה, אלא שחבר
דאשיל נראו לארס אלא
מיסר למדיה וזמיה.

פירוש הר"ש

בפ"ק קודמי הויה שניה
לקודמי הויה ראשונה
אז מיסר למדיה ורמיה
ואפריה ארס בניה אביה
והיה אביה אומת: אף
קודם הויה שניה: אחר
מיתת הארס: בגדוהיה
שלא נראו לארס, אלא
שחבר הארס ולא נראו
לפני: בגדוהיה בית
אביה נפקא, שחברת
כל ימי נעוריה היא
בגדוהיה אביה לא וזמן
שחברת ארסיה ובעלה
שחברת נדרים ורמיה:
בשעה שבגדוהיה בית
אביה נפקא, דלן וזמן
שהיה נעוריה שחבר
אביה, ולמה לי לאקושי
ההיא נדרה, אלא שחבר
דאשיל נראו לארס אלא
מיסר למדיה וזמיה.

מקיש קודמי הויה שניה. כלומר (א) שמת ארס ראשון ורמיה להקדש
לאחר: לקודמי הויה ראשונה. שלא מתארכה לעולם והיא יושבת
נערה בניה אביה מה קודמי כו': הני מילי. דלא מיסר בקדומי הויה
שניה בנדרים שלא נראו לארס (י) אי לא שמת להו הבעל קודם
שימות דהיינו דומיא דקודם הויה
ראשונה: אבל בנדרים שגראו לארס.
שמת עתה קודם שימות ולא הספיק
להפך אין האב מוסיף עד שמתו
ותמארכ שפירי הוא ואחריו: ואלא
דבנדרים שגראו לארס, לא מלי מיסר
למדיה למה לי למיכתב ואם היו
תחיה לאקושי הויה להדי: מבגדוהיה
נפקא. דמשמע כל כמה דיתבא בניה
אביה מלי מיסר לה אלא מדקא מקיש
הויה להדי ש"מ דומיא דקודם הויה
ראשונה קאמר דמלי מיסר למדיה (ו)
בנדרים שלא נראו לארס דומיא דהויה
ראשונה. פי' אחר אלא בנדרים
שגראו לארס לא מלי מיסר אי ליכא
ארס אחריו הא לא מליית אמרת דלמי
אמי היקשא לרבות נדרים שלא נראו
לארס דלא מקרא אחריתא שמתין
ליה מבגדוהיה נפקא דאמר' כל שמת
נעוריה לאביה שהאב וזלי בהפכת
נדרה והלכך כי תאמ' ואם היו תחיה
לארס בנדרים שגראו לארס הוא דלמא:
הכי דמי. דבעל מיסר בנדר: אי נמיא
שקדשה כשהיא נערה ונכרה. לאחר
שמתארכ: מכדי מיהא מילתא

מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה
ראשונה מה קודמי הויה ראשונה אב מיסר
למדיה אף קודמי הויה שניה אב מיסר
למדיה (ב) אימא ה"מ בנדר' שלא נראו לארס
אבל בנדרים שגראו לארס לא מלי מיסר
אב אי בנדרים שלא נראו לארס מבגדוהיה
בית אביה נפקא: בזה יפה כח האב מבח
הבעל כו': ה"ד אימא שקדשה כשהיא
נערה ובגרה מכדי מיהא מילתא (ו) ובגרות
מוציאה מרשות אב מה מיתה לא נתרונה
רשות לבעל "אף בגרות לא נתרונה רשות
לבעל אלא שקדשה כשהיא בגורת הא
תינא חרא וימא (ה) הבוגר' ששהתה י"ב חדש
הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה
שנים עשר חדש בבגרות למה לי שנים עשר
חדש בגורת בל' יום סגי לה תני בגורת
וששהתה י"ב חדש מ"מ קשיא איבעית אימא
הא דוקא ובגורת קתני תחם משום דבעי
איפלוגי ר"א ורבנן איבעית אימא בגורת דוקא
ואיירי דנסיב רישא בזה נסיב סיפא נמי בזה:
מתני'

מפוסט האב. שיהיה לקדש את עמיה א"ע"פ שהיא נערה: ובגרות
מוציאה מרשות האב. דכיון שגברה אין לאביה רשות בה לא לקדשה
ולא למכרה: מה במיתת האב לא נפסקה כו': אלא שקדשה
כשהיא בגורת. וקתני שאין האב מיסר אלא הבעל: הא מיהא
דא' וימא. בזה פירקין גופיה: בוגרת ששהתה י"ב חדש.
משנתארכה ר' אליעזר אומר הואיל ובעלה חייב במנוניות יפך
דכמאן שנכנסה בנדרות דמי. ואמרין עלה הא גופא קשיא אמרת
הבוגרת ששהתה י"ב חדש והלא דין שלה לי יום דמי תנן במסכת
כמויות (דף טו.) נותנין לבתולה שנים עשר חדש לפרנס עמיה
לקנות מלבושים ותכשיטין לזכרן נישואין משתבעה הבעל והנכנס
ולאלמנה ואית להו רוחא טובא בשלשים יום וכולן אם הגיע
וזמן כי' אלמנה דבוגרת לא נענין י"ב חדש: סני בוגרת וכו'. ה"ל
כי דמיה וה"ל כי דיניה יפך ומתני' דקתני שהבעל מיסר בנדר לאחר
שלשים יום שמתה לפרנס את עמיה הוא דקאמר: מ"מ קשיא.
דמרי וימיה למה לי למייתא הבעל מיסר בנדר: איבעית אימא
זו דוקא. דהך רישא דמתני' (ו) קתני שהבעל מיסר דוקא קתני לה
ובגורת וששהתה גרמא נכנס משום איפלוגי ר"א ורבנן: ואיבעית
אימא בוגרת. דקתני כשיפא פלוגתא דר"א ורבנן היא דוקא והא
דקתני שהבעל מיסר לאו דוקא: אלא אידי דנסיב רישא בזה יפך
כח האב. (ו) אלתרין לה למייתא נסיב סיפא בזה יפה כח הבעל:
מתני'

אימא קדשה בשבוי נקיה ובגרת. וזמן דפקת כח האב מיסר הארס נכד: סתיה מוציאה מרשות האב. דאין
אדם מוסיף וזמן נמי לזמן: אימא קדשה בשבוי בניה ואידי הר"ן וזן. א"ע"פ שלא נכנסה לנשואין: הא נמי זנימא.
פלוגתא דר"א ורבנן היא ואחלי אלתרין למתניה בדיש כיון דתני תנן כי פלוגתיהו: הא נמי קשיא. מהדר למתני'
מתני' וזמן מוסיף מיהא אמרת הבוגרת וששהתה י"ב חדש משמע ליה פי' דמתני' הכי הבוגרת וקטנה ששהתה
וכל אחת מהן ששהתה י"ב חדש דע"כ י"ב חדש קאי נמי אבוגרת דאם לא כן לא פי' שיעור שהיה ולאחר לא מליית
למחר דלא גרידא מלמנה דבעי' לי יום ופירקין בוגרת שנתקדשה למה לי י"ב חדש שנתקדשה ולא נעני בנדרה
דכתיב לה ר' הוה כפרק אף על פי הבוגרת ששהתה לי יום וקטנה ששהתה י"ב חדש משום דר' הוה איתחבא האם
לכך מנסיב ליה למסר י"ב חדש אבוגרת קאי: וישני' תני בגורת ששהתה י"ב חדש. ומתני' חזק קתני ולא וששהתה
היי' וז"ל בוגרת ששהתה י"ב חדש נמי וזמן נותנין שלשים יום ומכל מקום קשה דבוגרת מינא ומלי דרישא דוקא ולא קתני סיפא דוקא רישא אלא בגרמא נכנס:

מקיש הויה ראשונה לשניה. כלומר שדין שניה כדון ראשונה מה
קודמי ראשונה אב מיסר למדיה אף קודמי שניה נמי לאחר מיתת
הבעל אב מיסר למדיה: אימא ה"מ בנדרים שלא נראו לארס.
דומיא דקודמי הויה ראשונה שלא נראו לארס כלל אבל בנדרים
שגראו לארס כלומר שמתה אומת
קודם שמת לעולם אימא לך דלא מלי
מיסר: ומסדרין ליה בנדרים שלא
נראו לארס מבגדוהיה בית אביה
נפקא. כיון דלא וזה כח ארס כלל
והיקשא לנדרים שגראו לארס
אלתרין דלא למדיה מיסר מיהו
דוקא שגראו מבגדוהיה בית אביה
הוא מלי לקמן (דף טו.) כדרי' דלמי
ובעלה האחרון מפירין נדרה משום
דלא דמי לקודמי הויה ראשונה:
הכי דמי. שהבעל מיסר בנדר: מכדי
מיהא מילתא מרשות אב.
דכיון שמת פקע זכותיה ולא מלי
למדיה לנדר. ונפקא לן מדכתיב
והמתחלם אותם לבניכם ולא זכות
בנימיתם לבניכם בפי' נערה שמתה
(כמויות טו.) ובגרות מוציאה מרשות
אב. דכתיב' נעוריה בית אביה ולא
בגורת: אף בגרות לא נפסקה
רשות לבעל. כיון דחל עליה רשות
האב) מקמי בגרות דלא שקדשה
נערה הות: אלא שקדשה כשהיא
בוגרת. ובעית למימר דכיון שאין
עליה רשות אב כל שהגיע זמן שנתה

לו כחמים לארס וארוסה לפרנס את עמיה כיון דמכאן ואילן בעל חייב
במנוניות כדא' בפי' א"ע"פ (טו.) יפך: הא מיהא דא' ומנא. כהאי
פירקא ומתני' למה לי. ומקמי דאסיק ליה לקושי' דייק בזה מתני' בתרייתא
ומפרש לה למה לי שנים עשר חדש בשלשים סגי לה דר' הוה הכי כ"ל
בפרק א"ע"פ (טו.) שלא פסקו כחמים לבוגרת אלא בשלשים יום ומכאן
ואילן הבעל חייב במנוניות וזני דר' הוה איתחבא האם מיהו האם
נמי מסקין דכל שבער עליה י"ב חדש משגרה אס נמקדשה לאחר
מיקן אין לה אלא לי יום ולא משכחת לה שהיה לה י"ב חדש אלא נמקדשה
ביום שהתחילה ליכר ומש"ה מקשה הכי פסקין ומני בוגרת ששהתה
שנים עשר חדש לבוגרת אין לה זמן קצוב שאי אפשר לפחות ממנו
אלא שלשים יום אבל לא משכחת לה כל שקדשה כשהיא בגורת ששהתה
כריה י"ב חדש אלא כשנתקדשה ביום ראשון לבגרותה ומשום היא אנפא
דמיקא לא הוה ליה למתני בבוגרת י"ב חדש. ומפירקין מני בוגרת
וששהתה י"ב חדש כלומר בוגרת כדמיה שזמנה כחמר ויתר דכתיבנא
והנערה ששהתה זמן הקצוב לה דהיינו שנים עשר חדש הואיל ובעלה
חייב במנוניות יפך: מכל מקום קשיא. מתני' בוגרת למה לי:
איבעית אימא. בוגרת דהכא דוקא והאי דקתני לה תחם משום
דבעי אפלוגי ר"א ורבנן ומש"ה הדר ותנא לה לאשמועינן דלאו דברי
הכל היא. וקשה בעיני לישנא דגמרא דקאמר בוגרת דהכא דוקא
דלדבריה משנה בתרייתא דוקא ולגופה אלתרין לאשמועינן דלא
נמון אסתמא קמא דהיא ליה סתם ואח"כ מתחלוקת וז"ל דכי
קאמר בוגרת דהכא דוקא לאו דוקא אלא לומר מתני' בתרייתא כמר
קמייתא גרידא דלא אחתיל בה תנא לאשמועינן דינא דבוגרת אלא כהאי
אסתמא קמא דלאו דברי הכל היא: ואיבעית אימא בוגרת דהכא דוקא.
אין מורת סתם עליה אלא אידי דנסיב רישא בזה יפך כח האב מבח

ההיא נדרה, אלא שחבר
דאשיל נראו לארס אלא
מיסר למדיה וזמיה.

היי' וז"ל בוגרת ששהתה י"ב חדש נמי וזמן נותנין שלשים יום ומכל מקום קשה דבוגרת מינא ומלי דרישא דוקא ולא קתני סיפא דוקא רישא אלא בגרמא נכנס:

היי' וז"ל בוגרת ששהתה י"ב חדש נמי וזמן נותנין שלשים יום ומכל מקום קשה דבוגרת מינא ומלי דרישא דוקא ולא קתני סיפא דוקא רישא אלא בגרמא נכנס:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones